

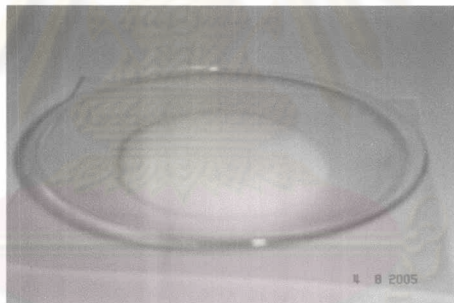
บทที่ 4

ผลการวิจัย

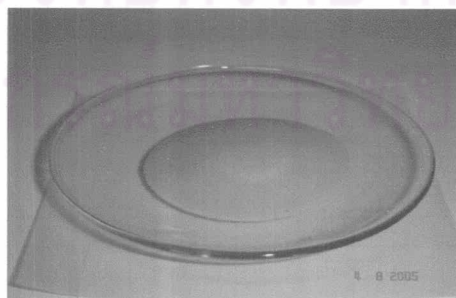
4.1 ผลการทดลองจากขั้นตอนการเตรียมตัวกลาง

4.1.1 ผลการทดลองเตรียมตัวกลางโดยใช้ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมิน

การเตรียมตัวกลางโดยเคลือบซิลิกาเจลด้วยสารละลายโพลีเอทิลีนไอมิน ซึ่งเป็นสารที่มีความสามารถในการยึดจับกับโลหะได้ดี เป็นการเพิ่มความสามารถในการดูดซับของตัวกลาง โดยจะมีวิธีการเตรียมหลายแบบ ซึ่งได้ทดลองนำมาประยุกต์ใช้เปรียบเทียบกันตามที่ได้กล่าวไว้ในขั้นตอนการทดลอง และจากการนำซิลิกาเจลมาทดลองเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินด้วยวิธีต่างๆ แล้ว พบว่าซิลิกาเจลจากเดิมที่มีสีขาวตามรูปที่ 4.1 เมื่อทำการเคลือบแล้วตัวกลางที่ได้จะมีลักษณะเปลี่ยนไปเหมือนกัน คือเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีเหลืองอ่อน โดยมีรูปร่างลักษณะดังรูปที่ 4.2

รูปที่ 4.1: ซิลิกาเจล

รูปที่ 4.2 : ซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมิน

4.1.2 ผลการทดลองกำจัดตะกั่วของตัวกลางที่เตรียมจากแต่ละวิธี

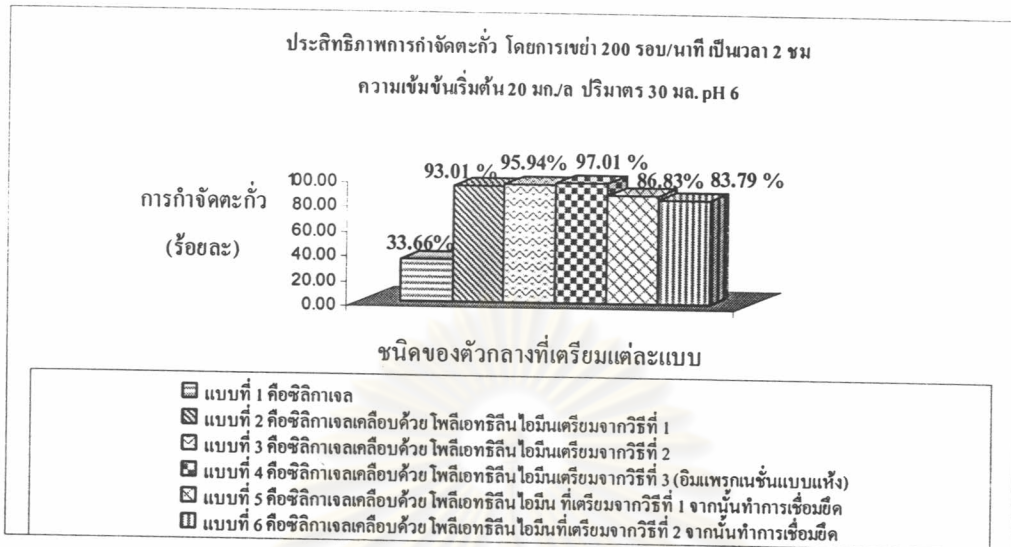
ตัวกลางที่เตรียมได้จากแต่ละวิธีจะมีคุณสมบัติหรือความสามารถในการกำจัดตะกั่วได้แตกต่างกัน ดังนั้นจึงนำซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอลอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาตร ที่ได้มาจากการเตรียมตัวกลางแต่ละวิธีมาทดลองทำการกำจัดตะกั่วเบื้องต้นที่ความเข้มข้นเริ่มต้น 20 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยเขย่า 200 รอบต่อนาที เป็นเวลา 2 ชม. ใช้ตัวกลาง 0.05 กรัม ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่าง 30 มิลลิลิตร ที่พีเอชเท่ากับ 6

จากการทดลองพบว่าตัวกลางที่เตรียมได้มีประสิทธิภาพการกำจัดตะกั่วมากกว่าซิลิกาเจล และเมื่อเปรียบเทียบกับผลแล้วตัวกลางที่เตรียมได้จากวิธีที่ 2 และวิธีที่ 3 มีประสิทธิภาพการกำจัดสูงกว่าตัวกลางที่เตรียมได้จากวิธีอื่นๆ และพบว่าตัวกลางที่มีการเชื่อมยึดจะมีประสิทธิภาพต่ำกว่าตัวกลางที่ไม่ได้ทำการเชื่อมยึด ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ Ghoul, Bacquet และ Morcellet (2003) ที่ปรับปรุงซิลิกาเจลขนาดรูพรุน 150 °A และพบว่าซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินที่มีการเชื่อมยึดด้วยกลูตารัลดีไฮด์ (Si/PEI/GA0.5) จะกำจัดตะกั่วได้น้อยลงจากซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมิน(Si/PEI) ประมาณร้อยละ 20-40 ซึ่งจากการทดลองครั้งนี้ พบว่าการเตรียมตัวกลางแบบวิธีที่ 3 หรือการอิมแพกนชันแบบแห้ง (Dry Impregnation) เป็นวิธีที่เตรียมง่ายกว่าเมื่อเทียบกับวิธีอื่น ในขณะที่มีประสิทธิภาพสูง

ตารางที่ 4.1 ผลการทดลองกำจัดตะกั่วโดยใช้ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินจากการเตรียมด้วยวิธีต่างๆ

ตัวอย่าง	ความเข้มข้น (มก./ล)	ประสิทธิภาพในการกำจัด		
		(มก./ล)	(มก./ก)	ร้อยละ
ความเข้มข้นเริ่มต้น	19.525	-	-	-
ซิลิกาเจล	13.017	6.508	3.89	33.33
ตัวกลาง Si/PEI จากวิธีที่ 1	1.364	18.161	10.87	93.01
ตัวกลาง Si/PEI จากวิธีที่ 2	0.793	18.732	11.20	95.94
ตัวกลาง Si/PEI จากวิธีที่ 3	0.585	18.940	11.30	97.01
ตัวกลาง Si/PEI จากวิธีที่ 4	2.572	16.953	10.14	86.83
ตัวกลาง Si/PEI จากวิธีที่ 5	3.165	16.360	9.76	83.79

และสามารถแสดงความสัมพันธ์เป็นกราฟแท่งได้ดังนี้

รูปที่ 4.3 ประสิทธิภาพของการกำจัดตะกั่วของชลิคาเจลที่เตรียมได้จากแต่ละวิธี

เนื่องจาก การที่ได้ทดลองเตรียมตัวกลางในแต่ละวิธีนั้น พบว่าการเตรียมตัวกลางที่มีขั้นตอนการกวนผสมตัวกลางกับสารละลายด้วยเครื่องกวน(Stirrer) และกรองตัวกลางออกจากสารละลายที่ใช้เคลือบ เกิดปัญหาอย่างมากในการควบคุมปริมาณตัวกลางที่กรองออกในแต่ละครั้ง และการควบคุมอัตราส่วนตัวกลางต่อน้ำและอะซิโตนที่ใช้ล้างให้คงที่ เนื่องจากในขั้นตอนการเตรียมมีการสูญเสียตัวกลางไปกับขั้นตอนการกรองและล้างตัวกลางปริมาณหนึ่ง ทั้งนี้เพราะตัวกลางมีขนาดเล็กและเมื่อเปียกน้ำจะมีลักษณะเป็นเจลติดอยู่กับภาชนะต่างๆที่ใช้เตรียม ซึ่งยากต่อการควบคุม ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้จึงเลือกที่จะเคลือบโพลีเอทรีนไอมินลงบนชลิคาเจลด้วยกระบวนการอิมแพกเนชันแบบแห้ง ซึ่งมีข้อดีเพิ่มขึ้นมาอีกคือเป็นวิธีที่ใช้ปริมาณสารที่เคลือบน้อยกว่าวิธีอื่น คือใช้เพียงเท่ากับปริมาตรรูพรุนของตัวกลางเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.3 ผลการทดลองกำจัดตะกั่วของซิลิกาเจลที่เคลือบโพลีเอทิลีนในอัตราส่วนแตกต่างกัน

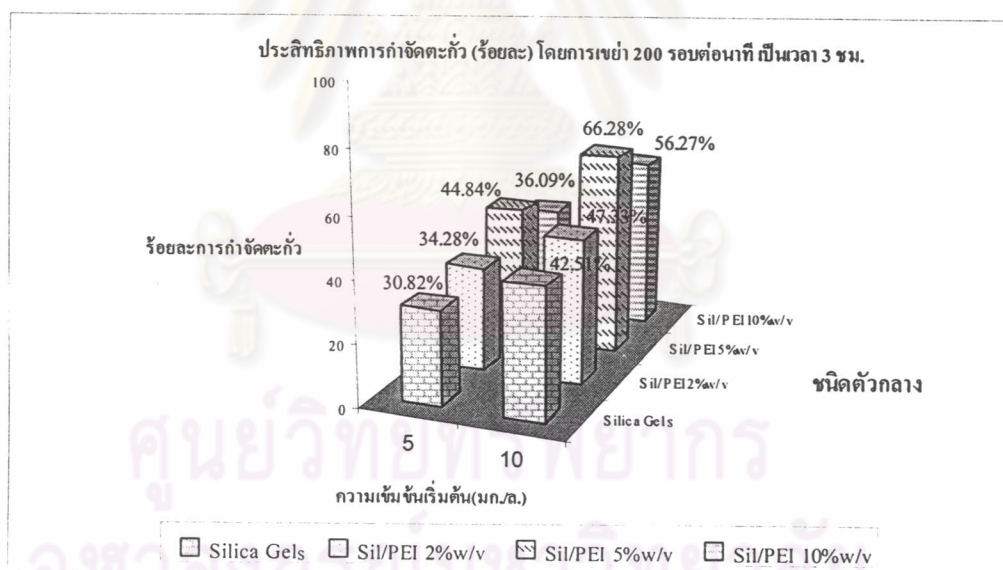
จากการทดลองนำซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยสารละลายโพลีเอทิลีนในเมทานอล ด้วยวิธีการเตรียมตัวกลางแบบอิมแพกเนชันแบบแห้ง ในอัตราส่วนร้อยละ 2 5 และ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมีนในเมทานอล มาทำการกำจัดตะกั่วเบื้องต้นที่ความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร และ 10 มิลลิกรัมต่อลิตร โดยการเขย่า 200 รอบต่อนาที เป็นเวลา 3 ชม. ปริมาณตัวกลาง 0.05 กรัม ต่อปริมาณน้ำตัวอย่าง 30 มิลลิลิตร ที่พีเอชเท่ากับ 6 พบว่าตัวกลางที่เตรียมในอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมีนในเมทานอล (5%w/v) มีประสิทธิภาพการกำจัดที่ดีที่สุด และตัวกลางที่เคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 2 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมีนในเมทานอล (2%w/v) มีประสิทธิภาพไม่แตกต่างจากซิลิกาเจลมากนัก ส่วนตัวกลางที่เคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมีนในเมทานอล (10%w/v) มีประสิทธิภาพน้อยกว่าตัวกลางที่เคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมีนในเมทานอล ดังแสดงผลการทดลองในตารางที่ 4.2 และตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.2 ผลการทดลองกำจัดตะกั่วโดยใช้ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมีนที่เคลือบด้วยอัตราส่วนแตกต่างกัน ที่ความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอช 6

ตัวอย่าง	ความเข้มข้น (มก./ล.)	ประสิทธิภาพในการกำจัด		
		(มก./ล.)	(มก./ก.)	(ร้อยละ)
ความเข้มข้นเริ่มต้น	5.315	-	-	-
ซิลิกาเจล	3.677	1.638	0.98	30.82
ตัวกลาง SiI/PEI 2% w/v	3.493	1.822	1.09	34.28
ตัวกลาง SiI/PEI 5% w/v	2.932	2.383	1.42	44.84
ตัวกลาง SiI/PEI 10% w/v	3.397	1.918	1.14	36.09

ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองกำจัดตะกั่วโดยใช้ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินที่เคลือบด้วยอัตราส่วนแตกต่างกัน ที่ความเข้มข้นเริ่มต้น 10 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอช 6

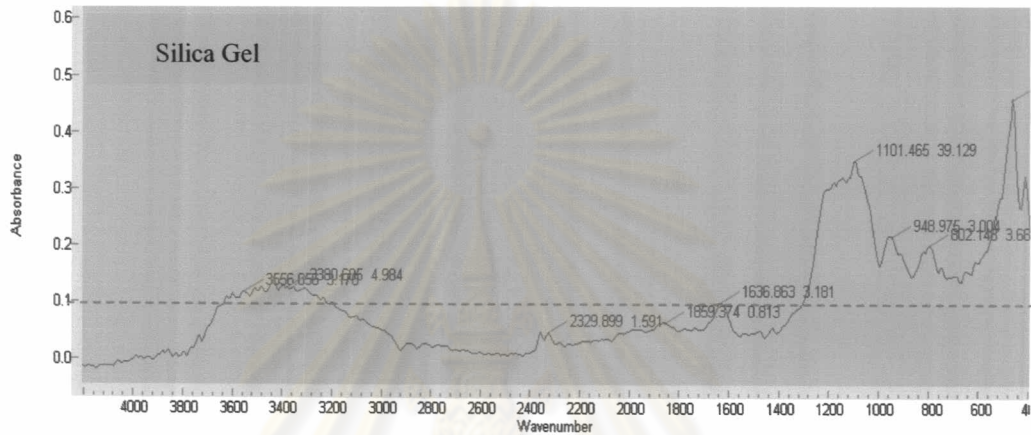
ตัวอย่าง	ความเข้มข้น (มก./ล.)	ประสิทธิภาพการกำจัด		
		(มก./ล.)	(มก./ก.)	(ร้อยละ)
ความเข้มข้นเริ่มต้น	10.141	-	-	-
ซิลิกาเจล	5.830	4.312	2.57	42.51
ตัวกลาง SiI/PEI 2% w/v	5.341	4.801	2.87	47.33
ตัวกลาง SiI/PEI 5% w/v	3.419	6.722	4.02	66.28
ตัวกลาง SiI/PEI 10% w/v	4.435	5.706	3.40	56.27

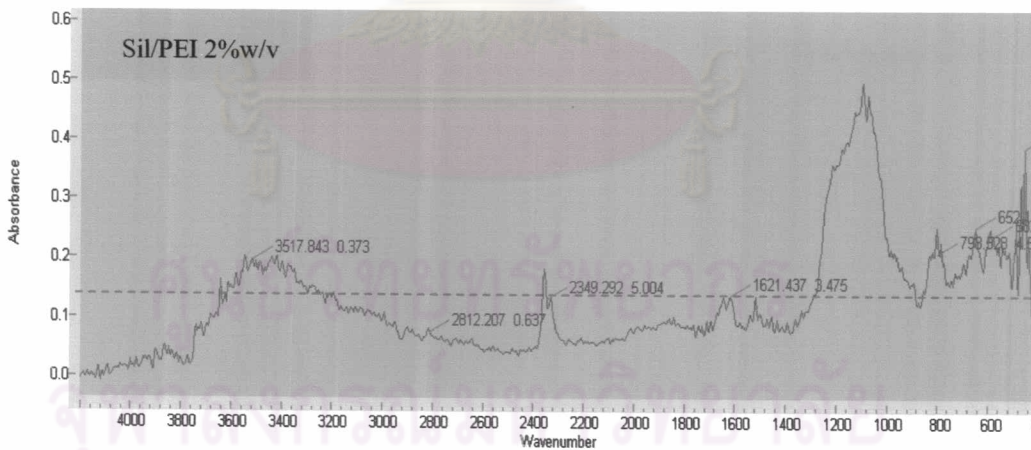
รูปที่ 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของการกำจัดตะกั่ว ของซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยโพลีเอทรีนในอัตราส่วนต่างๆ

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ซิลิกาเจลที่เคลือบโพลีเอทิลีนไอมินด้วย FTIR

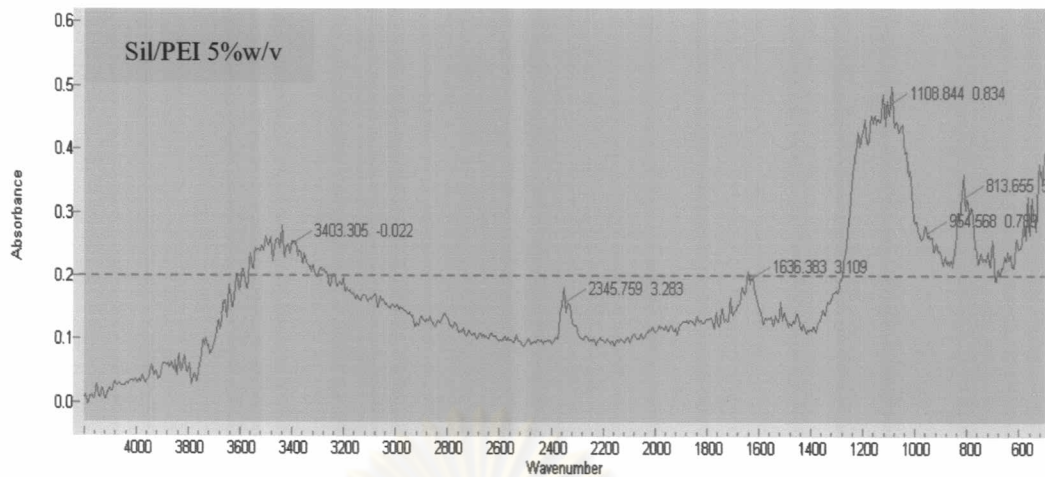
การนำซิลิกาเจลและซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินในอัตราส่วนร้อยละ 2 และ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาตรของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอล ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง FTIR ซึ่งเตรียมตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์โดยบดตัวอย่างผสมกับ KBr ในอัตราส่วน 1: 50 และมีผลการทดลองดังต่อไปนี้

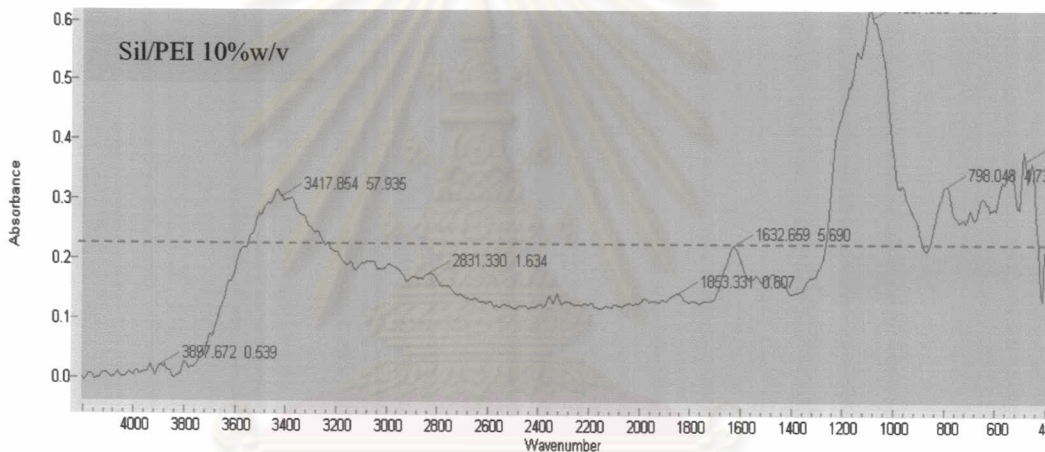
รูปที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ซิลิกาเจลด้วยเครื่อง FTIR

รูปที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินในอัตราส่วนร้อยละ 2 โดยน้ำหนักต่อปริมาตรของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอลด้วยเครื่อง FTIR

รูป 4.7 ผลการวิเคราะห์ซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมีนในอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาตรของสารละลายโพลีเอทรีนไอมีนในเมทานอลด้วยเครื่อง FTIR

รูปที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมีนในอัตราส่วนร้อยละ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาตรของสารละลายโพลีเอทรีนไอมีนในเมทานอลด้วยเครื่อง FTIR

การทดลองในขั้นตอนนี้ จะพิจารณาคุณลักษณะพีคในช่วงความยาวคลื่นที่เป็นสารกลุ่มเอมีนเปรียบเทียบกับกัน โดยใช้ค่าการดูดกลืนแสง (Absorbance) เป็นตัวเทียบแทนค่าความเข้มข้น แต่การวิเคราะห์นี้เป็นเพียงการศึกษาลักษณะของพีค ยังไม่สามารถบอกเป็นปริมาณความเข้มข้นได้ว่ามากน้อยกว่ากันเท่าใด และจากผลการวิเคราะห์ที่ได้จะสังเกตเห็นได้ว่าช่วงความยาวคลื่นประมาณ 1650-1580 cm เป็นสารกลุ่มพวก Primary amines (George Socrated, 2001) ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่มีลักษณะกราฟและช่วงความยาวคลื่นสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ghoul, Bacquet และ Morcellet (2003) โดยจากผลการทดลองพบว่าค่าการดูดกลืนแสง (Absorbance) ของสารกลุ่มพวก NH_2 บนผิวตัวกลางเพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนของสารละลายโพลีเอทรีนไอมีนในเมทานอลที่เคลือบลงไป

ซึ่งจากการเปรียบเทียบเบื้องต้นแสดงว่าปริมาณสารกลุ่ม NH_2 บนตัวกลางที่เคลือบด้วยอัตราส่วน ร้อยละ 10 มากกว่าร้อยละ 5 มากกว่าร้อยละ 2 โดยน้ำหนักต่อปริมาตรของสารละลายโพลีเอทิลีน ไอมินในเมทานอล และมากกว่าซิลิกาเจล ตามลำดับ

4.1.5 ผลการวิเคราะห์ซิลิกาเจลที่เคลือบโพลีเอทิลีนด้วยเครื่อง Surface Area Analyzer

จากการนำซิลิกาเจล มาวิเคราะห์หาพื้นที่ผิว และปริมาตรรูพรุน พบว่าซิลิกาเจลมีพื้นที่ผิว 347.64 ตารางเมตรต่อกรัม และมีปริมาตรรูพรุน 0.95 ลูกบาศก์เซ็นติเมตรต่อกรัม และจากผลการทดลองที่ผ่านมา ที่ได้นำตัวกลางที่เคลือบด้วยอัตราส่วนต่างๆมากำจัดตะกั่วเบื้องต้นได้พบว่าตัวกลางที่เคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาตรของสารละลายโพลีเอทิลีน ไอมินในเมทานอล มีประสิทธิภาพน้อยกว่าตัวกลางที่เคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาตรของสารละลายโพลีเอทิลีน ไอมินในเมทานอล ทั้งที่มีปริมาณสารกลุ่ม NH_2 มากกว่า เมื่อผลการวิเคราะห์จากเครื่อง FTIR นั้น จึงได้นำตัวกลางมาวิเคราะห์ต่อด้วยเครื่อง Surface Area Analyzer ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่าเมื่อทำการเคลือบตัวกลางด้วยโพลีเอทิลีน ไอมินพบว่าตัวกลางมีพื้นที่ผิวและปริมาตรรูพรุนลดลง แสดงว่าสารที่เคลือบสามารถเข้าไปภายในรูพรุนของตัวกลางได้ ดังแสดงผลในตารางที่ 4.4 ซึ่งจะสังเกตได้ว่า การเคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาตร ตัวกลางจะมีพื้นที่ผิวและปริมาตรของรูพรุนน้อยกว่าการเคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาตร ทั้งนี้พื้นที่ผิวตัวกลางก็เป็นส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพการกำจัด ดังนั้นการเคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาตร อาจทำให้พื้นที่ผิวและรูพรุนของตัวกลางลดลงมากเกินไป ทั้งนี้อาจเป็นสาเหตุมาจากการเคลือบด้วยความเข้มข้นร้อยละ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาตร ทำให้สารละลายมีความเหนียวมากเกินไปซึ่งเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการเตรียมตัวกลางจึงมีผลต่อลักษณะภายในรูพรุนที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นประสิทธิภาพการกำจัดจึงต่ำกว่าการเคลือบด้วยอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาตร

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ตัวกลางด้วยเครื่อง Surface Area Analyzer

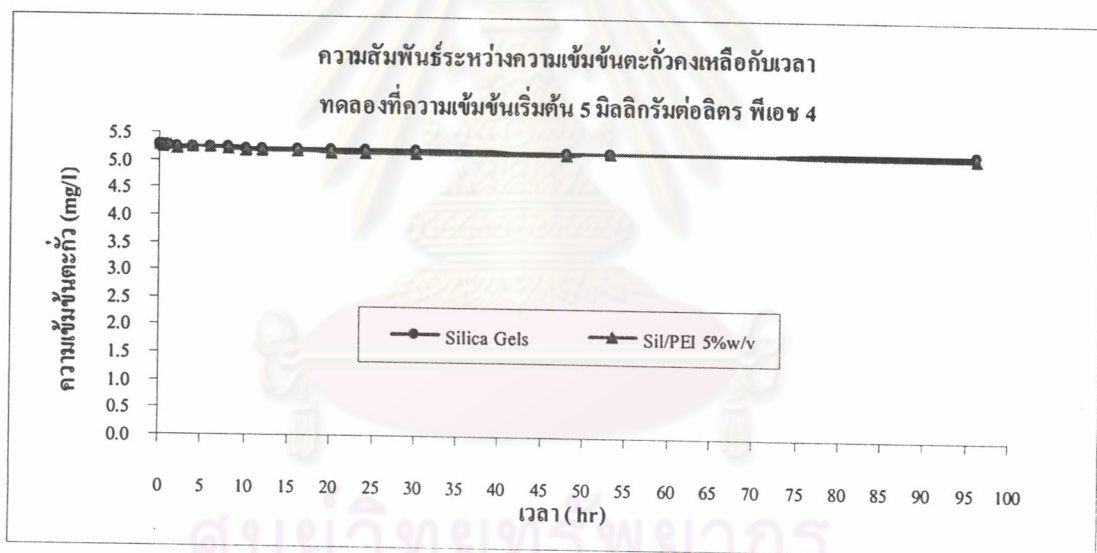
ชนิดตัวกลาง	พื้นที่ผิวตัวกลาง (Specific surface area) (ตร.ม / ก.)	ปริมาตรรูพรุน (Pore specific volume) (ลบ.ซม./ ก.)
1.ซิลิกาเจล	347.64	0.95
2.ตัวกลาง SiI/PEI 5%w/v (เตรียมแบบวิธีที่ 3)	301.43	0.86
3.ตัวกลาง SiI/PEI 10%w/v(เตรียมแบบวิธีที่ 3)	269.88	0.79

4.2 ผลการทดลองแบบแบตช์ (Batch)

4.2.1 การหาระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการทดลองศึกษาความสามารถดูดซับตะกั่วของ ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน

การทดลองกำจัดตะกั่วของซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน เพื่อหาเวลาที่ การดูดซับของตัวกลางเข้าสู่สภาวะสมดุล ทำการทดลองที่ความเข้มข้นตะกั่วเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อ ลิตร เนื่องจากเป็นความเข้มข้นต่ำสุดของการทดลอง ซึ่งเวลาที่ได้จะเป็นเวลาเข้าสู่สมดุลที่นานที่สุด จึงครอบคลุมกับการทดลองที่ความเข้มข้นอื่นๆ โดยทำการทดลองที่พีเอช 4-7 ซึ่งได้ผลการทดลอง ในภาคผนวก ข ซึ่งแสดงผลได้ดังนี้

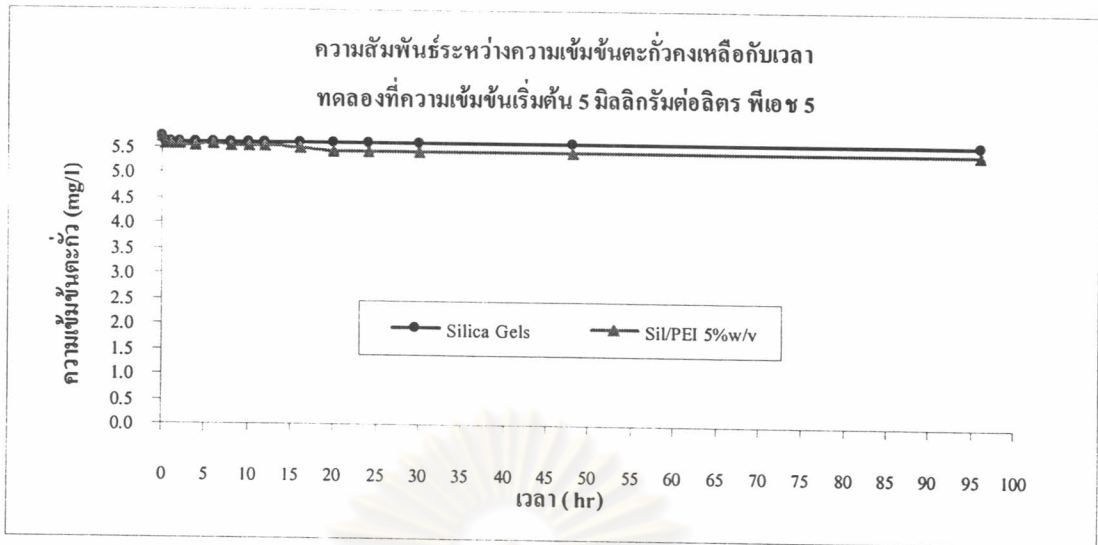
การทดลองที่ พีเอช 4 สามารถนำผลการทดลองมาหาความสัมพันธ์ระหว่างความ เข้มข้นของตะกั่วที่เหลือกับเวลา ดังรูปที่ 4.9

รูปที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของตะกั่วกับระยะเวลา โดยมี ความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอชเท่ากับ 4

จากรูปที่ 4.9 พบว่าทั้งซิลิกาเจลและซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน ไม่สามารถกำจัดตะกั่วได้ เนื่องจากไม่ว่าจะใช้เวลานานเพียงใดความเข้มข้นตะกั่วคงเหลือก็ไม่ลดลง จากค่าความเข้มข้นเริ่มต้นอย่างชัดเจน

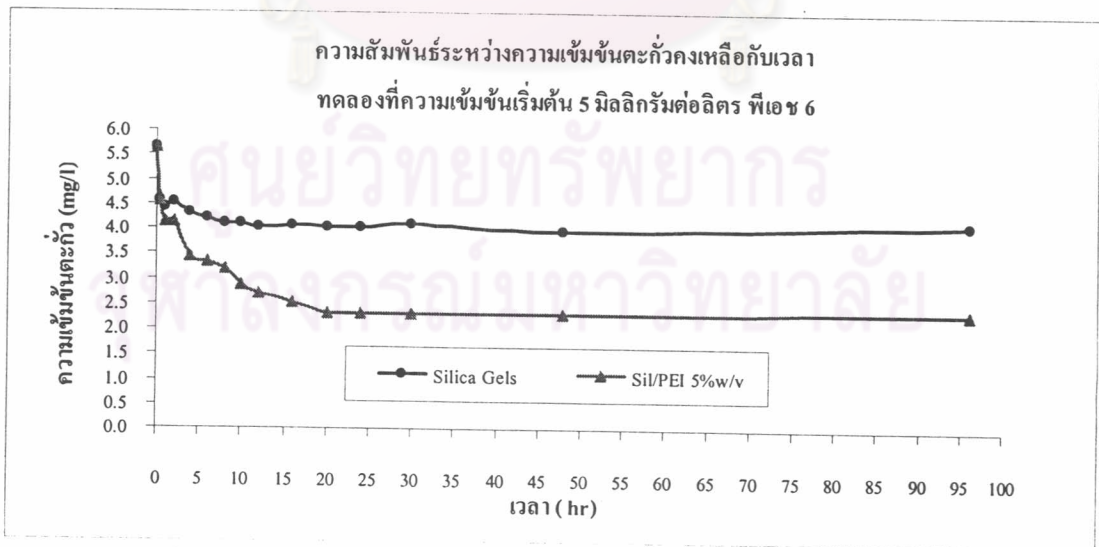
จากการทดลองที่พีเอช 5 สามารถนำผลการทดลองมาหาความสัมพันธ์ระหว่างความ เข้มข้นของตะกั่วที่เหลือกับเวลา ดังรูปที่ 4.10

รูปที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของตะกั่วกับระยะเวลา โดยมีความชื้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอชเท่ากับ 5

จากรูปที่ 4.10 พบว่าไม่ว่าจะใช้เวลานานเท่าใด ซิลิกาเจลไม่สามารถกำจัดตะกั่วได้ เพราะค่าความชื้นตะกั่วคงเหลือไม่แตกต่างจากค่าความชื้นเริ่มต้น ส่วนซิลิกาเจลเคลือบด้วย โพลีเอทรีนไอมินพบว่าความชื้นตะกั่วคงเหลือลดลงจากความชื้นเริ่มต้นน้อยมาก และเมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพกับซิลิกาเจลแล้วก็ไม่แตกต่างกัน

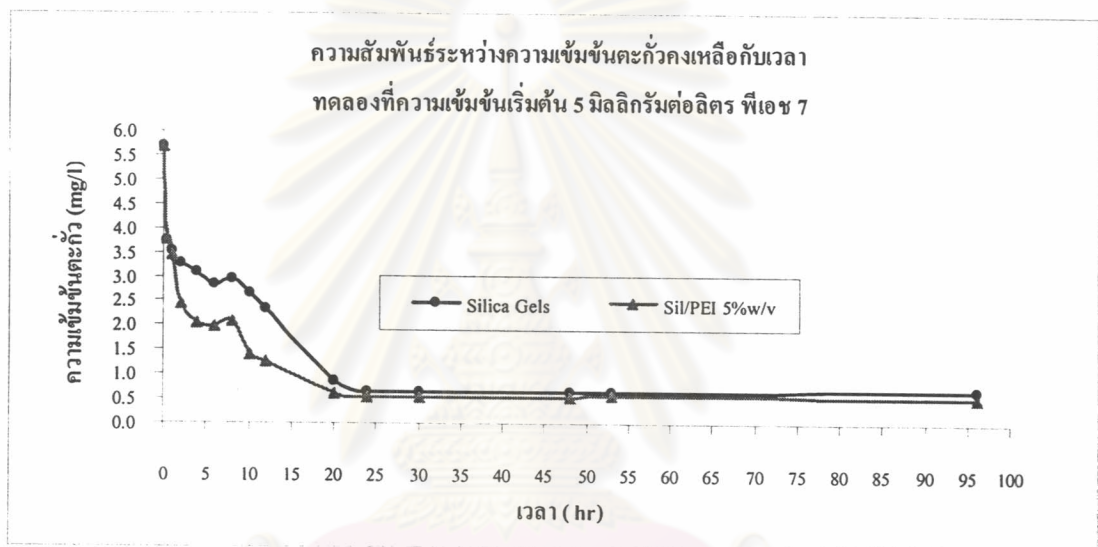
การทดลองที่ พีเอช 6 สามารถนำผลการทดลองมาหาความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของตะกั่วที่เหลือกับเวลา ดังรูปที่ 4.11

รูปที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของตะกั่วกับระยะเวลา โดยมีความชื้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอชเท่ากับ 6

จากผลการทดลองรูปที่ 4.11 พบว่าการทดลองใช้ซิลิกาเจลและซิลิกาเจลเคลือบด้วย โพลีเอทรีนไอมินในการกำจัดตะกั่วทำให้ความเข้มข้นตะกั่วลดลงเรื่อยๆ เมื่อเวลามากขึ้น โดยมียัตราการลดลงสูงในช่วงเวลาแรกๆและค่อยช้าลง โดยซิลิกาเจลมีประสิทธิภาพการกำจัดเริ่มคงที่ตั้งแต่เวลา 12 ชม. ส่วนซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินประสิทธิภาพการกำจัดจะเริ่มคงที่ตั้งแต่เวลาประมาณ 20 ชม.

และการทดลองที่ พีเอช 7 สามารถนำผลการทดลองมาหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของตะกั่วที่เหลือนับกับเวลา ดังรูปที่ 4.12

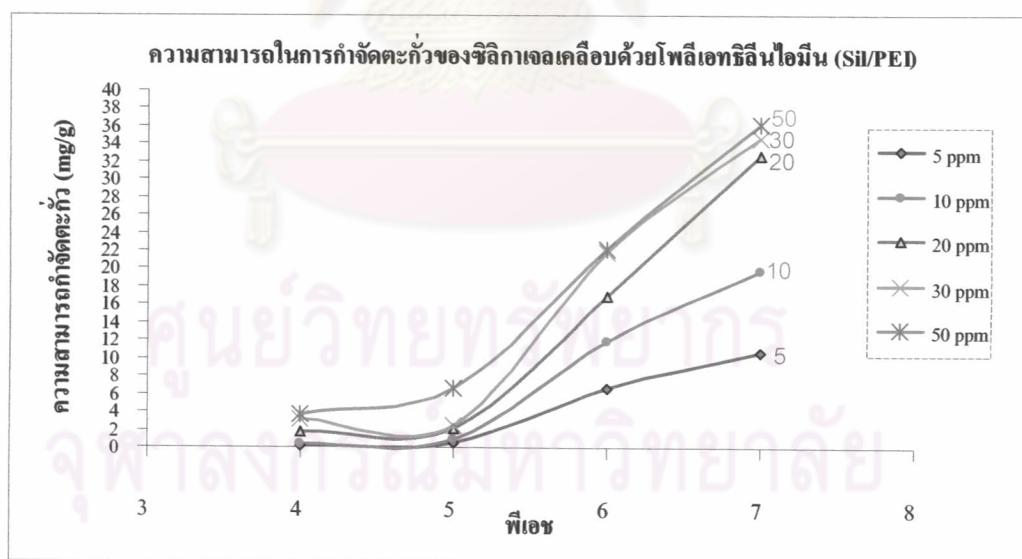
รูปที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของตะกั่วกับระยะเวลา โดยมีความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอชเท่ากับ 7

จากผลการทดลองรูปที่ 4.12 พบว่าประสิทธิภาพความเข้มข้นตะกั่วลดลงเรื่อยๆเมื่อเวลาเพิ่มขึ้น และประสิทธิภาพจะเริ่มคงที่ตั้งแต่เวลาประมาณ 20 ชม. เช่นกัน

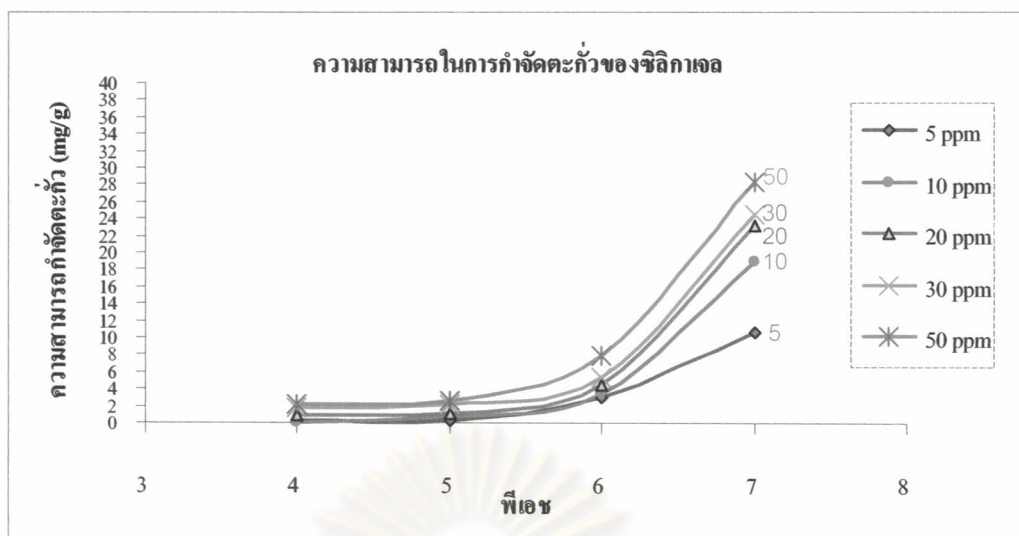
ดังนั้น เพื่อความสะดวกในขั้นตอนการทดลอง จึงเลือกใช้เวลาที่เหมาะสมสำหรับการทดลองหาความสามารถในการกำจัดตะกั่วที่สถานะสมดุล ที่เวลาเท่ากันทั้งหมดคือ 24 ชม.

4.2.2 การศึกษาความสามารถในการดูดซับตะกั่ว ของซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน โดยการทดลองแบบแบตช์

การทดลองหาความสามารถในการกำจัดตะกั่ว ทำการทดลองที่พีเอชช่วง 4-7 โดยเริ่มทำการทดลองที่ความเข้มข้นเริ่มต้นน้อยที่สุดที่จะสามารถตรวจวัดความเข้มข้นที่เหลืออยู่ได้ คือ 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งการทดลองที่พีเอช 4-6 จะใช้ปริมาตรน้ำตัวอย่าง 100 มิลลิลิตรต่อตัวกลาง 0.05 กรัม เพื่อหาความสามารถในการดูดซับตัวกลาง ส่วนที่พีเอช 7 การใช้ปริมาตรน้ำตัวอย่าง 100 มิลลิลิตรต่อตัวกลาง 0.05 กรัม ทำให้ตัวกลางดูดซับตะกั่วในน้ำหมดจนไม่สามารถวิเคราะห์ความเข้มข้นที่คงเหลือได้ จึงไม่สามารถหาความสามารถในการดูดซับได้จึงต้องเพิ่มปริมาตรน้ำตัวอย่างเป็น 200 มิลลิลิตรต่อตัวกลาง 0.05 กรัม ซึ่งหมายถึงในน้ำตัวอย่างต้องมีปริมาณตะกั่วอยู่อย่างน้อย 1 มิลลิกรัมต่อลิตรต่อตัวกลาง 0.05 กรัม ทั้งนี้การทดลองที่ความเข้มข้น 10 มิลลิกรัมต่อลิตรที่ใช้น้ำตัวอย่าง 100 มิลลิลิตรก็มีตะกั่วในน้ำ 1 มิลลิกรัมต่อลิตรต่อตัวกลาง 0.05 กรัม เช่นเดียวกัน นั้นหมายความว่าผลการทดลองที่พีเอช 7 จะสามารถเปรียบเทียบกับพีเอชอื่นได้เฉพาะที่ความเข้มข้นเริ่มต้น 10 มิลลิกรัมต่อลิตร เป็นต้นไป และในการทดลองจะปรับเปลี่ยนความเข้มข้นเพิ่มขึ้นจาก 5 มิลลิกรัมต่อลิตร เป็น 10, 20, 30 และ 50 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ โดยผลการทดลองทั้งหมดแสดงไว้ในภาคผนวก ค ซึ่งนำผลการทดลองของซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน (SiI/PEI) มาแสดงได้ในรูปที่ 4.13 และผลการทดลองของซิลิกาเจลแสดงได้ดังรูปที่ 4.14

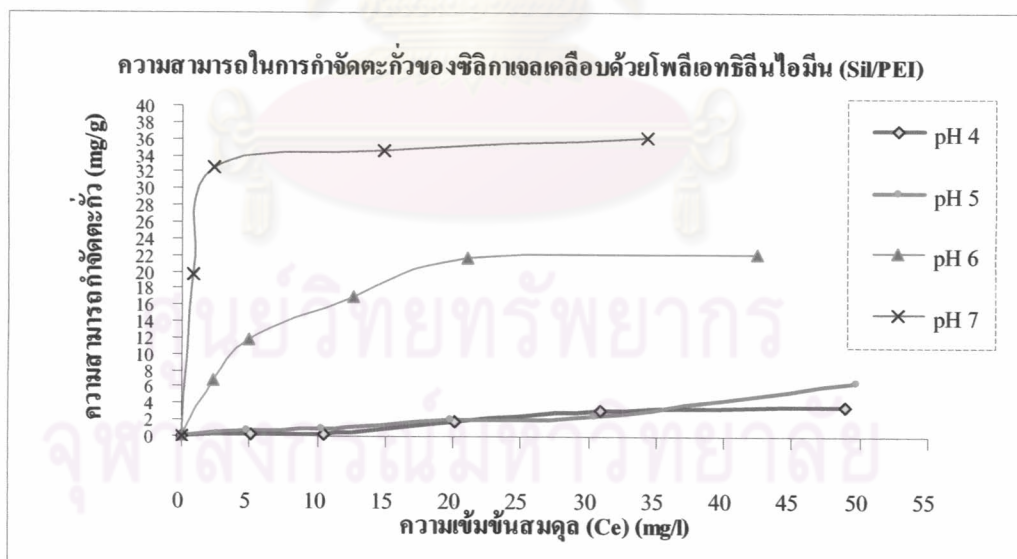
รูปที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วของซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินกับพีเอช

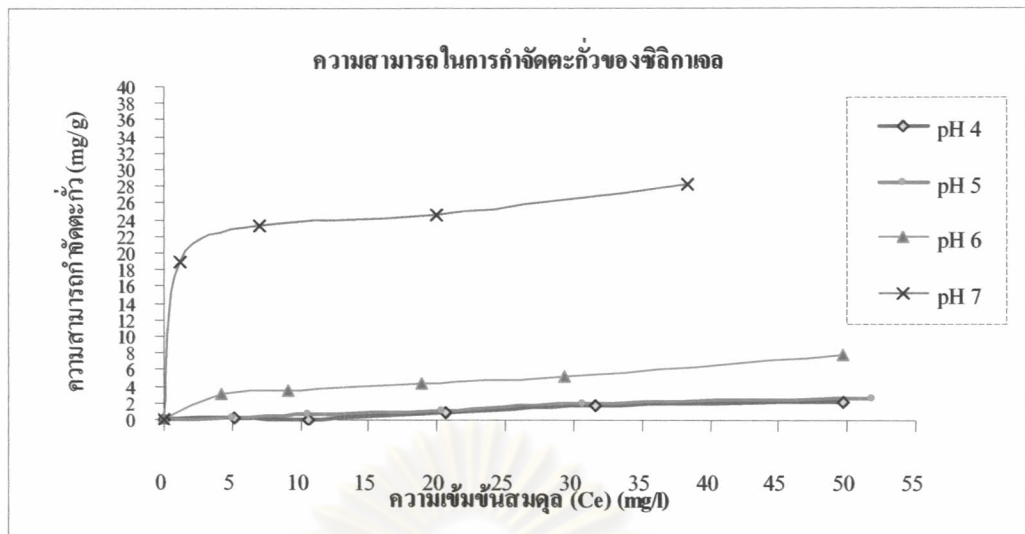
รูปที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วของซลิคาเจล กับพีเอช

จากผลการทดลองในรูปที่ 4.13 และ 4.14 พบว่าพีเอชและความเข้มข้นเริ่มต้นมีผลต่อความสามารถในการกำจัด โดยความสามารถในการกำจัดจะแปรผันตามความเข้มข้นเริ่มต้น

และจากผลการทดลองเมื่อนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วกับความเข้มข้นสมดุลจะแสดงผลได้ดังรูปที่ 4.15 และรูปที่ 4.16

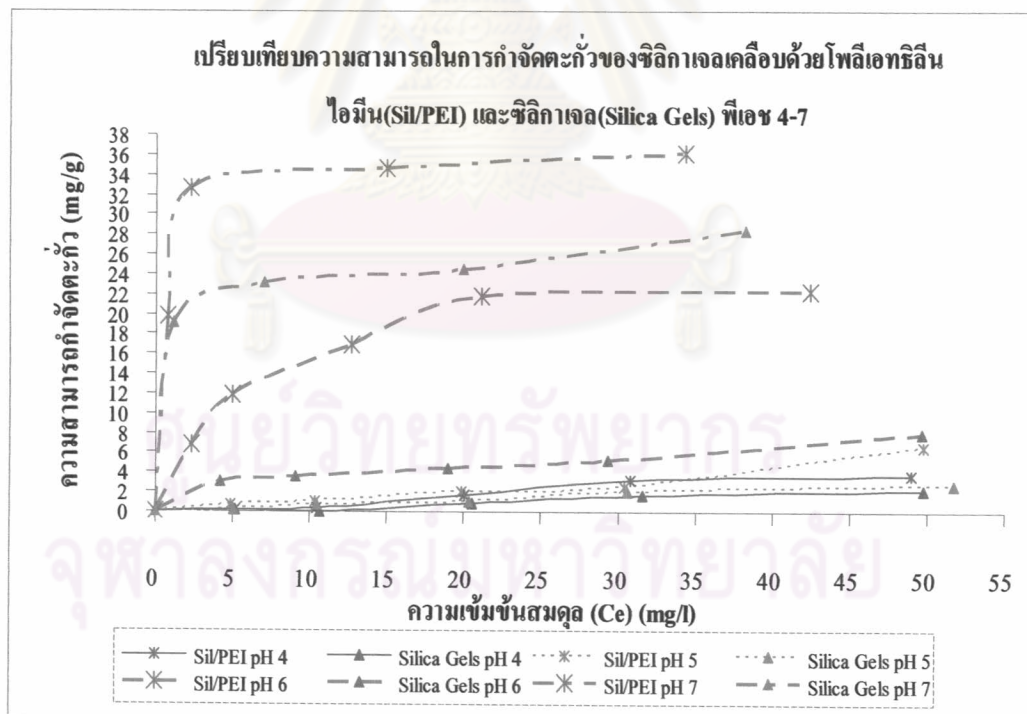

รูปที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วซลิคาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินกับความเข้มข้นสมดุล

รูปที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วของซิลิกาเจลกับความเข้มข้นสมมูล

และเมื่อนำผลการทดลองมานำเสนอในเชิงเปรียบเทียบความสามารถในการกำจัดของซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินกับซิลิกาเจลที่พีเอช 4-7 จะได้ความสัมพันธ์ดังรูปที่ 4.17

รูปที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วของซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินและซิลิกาเจลกับความเข้มข้นสมมูล ที่พีเอช 4-7

จากผลการทดลองพบว่าที่พีเอช 4 ความสามารถในการกำจัดของซิลิกาเจลเคลือบด้วย โพลีเอทรีลีนไอมินจะมากกว่าซิลิกาเจลเพียงเล็กน้อยซึ่งไม่เด่นชัดมาก โดยจะมีประสิทธิภาพมากกว่าที่ความเข้มข้นเริ่มต้นมากกว่า 20 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่วนที่ความเข้มข้นน้อยกว่า 10 มิลลิกรัมต่อลิตรประสิทธิภาพไม่แตกต่างกับซิลิกาเจล

จากผลการทดลองพบว่าที่พีเอช 5 ความสามารถในการกำจัดของซิลิกาเจลเคลือบด้วย โพลีเอทรีลีนไอมินจะมากกว่าซิลิกาเจลเพียงเล็กน้อยซึ่งไม่เด่นชัดมาก โดยจะมีประสิทธิภาพมากกว่าที่ความเข้มข้นเริ่มต้นมากกว่า 20 มิลลิกรัมต่อลิตร และที่ความเข้มข้นเริ่มต้น 50 มิลลิกรัมต่อลิตร ประสิทธิภาพการกำจัดจะมีแนวโน้มดีกว่าผลการทดลองที่พีเอช 4 อย่างชัดเจนขึ้น ส่วนที่ความเข้มข้นน้อยกว่า 10 มิลลิกรัมต่อลิตรประสิทธิภาพไม่แตกต่างกับซิลิกาเจลเช่นเดียวกัน

จากผลการทดลองพบว่าที่พีเอช 6 ความสามารถในการกำจัดของซิลิกาเจลเคลือบด้วย โพลีเอทรีลีนไอมิน สามารถกำจัดได้มากกว่าซิลิกาเจลอย่างชัดเจนตั้งแต่ความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตรขึ้นไป และเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นเริ่มต้น

จากผลการทดลองพบว่าที่พีเอช 7 ความสามารถในการกำจัดของซิลิกาเจลเคลือบด้วย โพลีเอทรีลีนไอมินและซิลิกาเจลมีค่าเพิ่มขึ้นจากพีเอช 6 แต่ความสามารถของซิลิกาเจลเคลือบด้วย โพลีเอทรีลีนไอมิน ที่ความเข้มข้นเริ่มต้นต่ำกว่า 10 มิลลิกรัมต่อลิตร มีค่าใกล้เคียงกับซิลิกาเจล

เมื่อเปรียบเทียบผลการทดลองทุกพีเอชแล้วพบว่า การทดลองกับความเข้มข้นเริ่มต้นน้อยๆ (น้อยกว่า 10 มิลลิกรัมต่อลิตร) ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมินสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการกำจัดตะกั่วได้มากกว่าซิลิกาเจลได้ดีที่สุด ที่พีเอช 6 โดยที่ความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมิน (SiI/PEI) มีประสิทธิภาพการกำจัดร้อยละ 59.18 ในขณะที่ซิลิกาเจลมีประสิทธิภาพการกำจัดร้อยละ 26.71 ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวกลางที่เตรียมได้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพให้กับซิลิกาเจลในการดูดซับตะกั่วมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 32.47 และเมื่อความเข้มข้นเริ่มต้นสูงขึ้นค่าความสามารถในการกำจัดเป็นมิลลิกรัมต่อกรัมตัวกลาง จะเพิ่มขึ้นตามความเข้มข้นที่เพิ่มขึ้นจนถึงช่วงความเข้มข้นหนึ่งจะเริ่มคงที่ ส่วนประสิทธิภาพการกำจัดเมื่อคิดเทียบประสิทธิภาพเป็นร้อยละของความเข้มข้นเริ่มต้น จะมีค่าลดลง เนื่องจากปริมาณตัวกลางที่ใช้ยังคงเท่าเดิมจึงมีขีดจำกัดในการดูดซับตะกั่วที่มีอยู่ในน้ำ

ซึ่งสามารถสรุปประสิทธิภาพของการกำจัดของแต่ละความเข้มข้นเริ่มต้น ที่ปริมาตรน้ำทดลอง 100 มิลลิลิตร ตัวกลาง 0.05 กรัม ไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 สรุปผลการกำจัดตะกั่วของซัลฟาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมิน และ ซัลฟาเจล ที่พีเอช 4-7

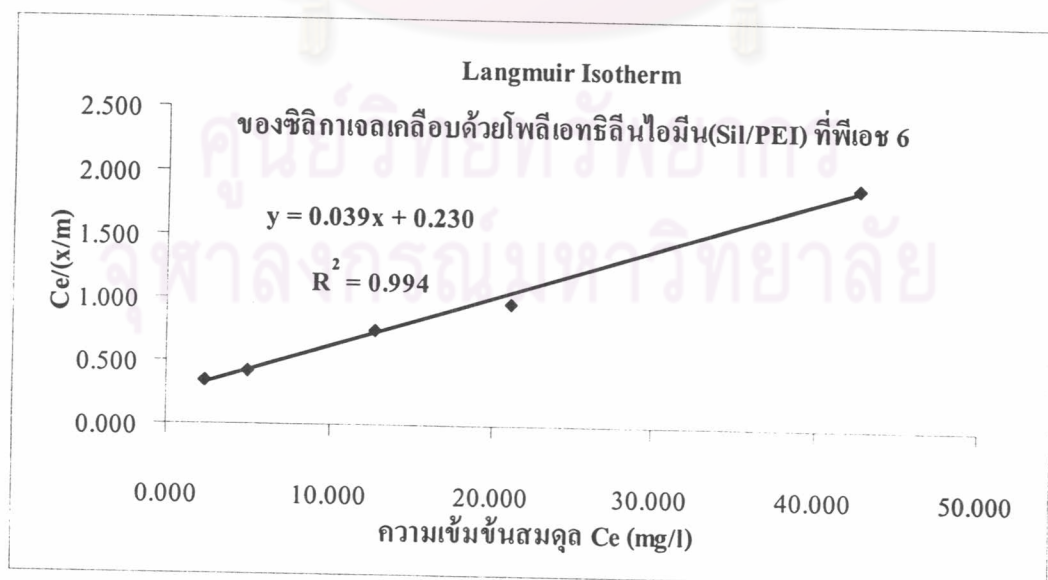
พีเอช	ซัลฟาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมิน				ซัลฟาเจล			
	ความเข้มข้น (มก./ล)		การกำจัด		ความเข้มข้น (มก./ล)		การกำจัด	
	เริ่มต้น	คงเหลือ	มก./ก	ร้อยละ	เริ่มต้น	คงเหลือ	มก./ก	ร้อยละ
4	5.263	5.155	0.21	2.05	5.263	5.188	0.15	1.43
	10.699	10.503	0.33	1.56	10.699	10.634	0.07	0.33
	20.960	20.102	1.71	4.09	20.960	20.563	0.79	1.90
	32.438	30.858	3.14	4.87	32.438	31.566	1.73	2.69
	50.838	48.992	3.67	3.63	50.838	49.773	2.12	2.10
5	5.168	4.869	0.60	5.79	5.168	5.046	0.24	2.37
	10.870	10.400	0.94	4.32	10.870	10.515	0.71	3.26
	20.910	19.865	2.09	5.00	20.910	20.393	1.03	2.47
	31.709	30.440	2.53	4.00	31.709	30.677	2.06	3.25
	53.095	49.808	6.56	6.19	53.095	51.780	2.62	2.48
6	5.691	2.323	6.72	59.18	5.691	4.171	3.02	26.71
	10.846	4.943	11.81	54.43	10.846	9.092	3.49	16.18
	21.160	12.697	16.86	39.99	21.160	18.958	4.38	10.41
	32.026	21.103	21.76	34.11	32.026	29.370	5.28	8.29
	53.671	42.518	22.22	20.78	53.671	49.685	7.93	7.43
7	5.321	ND	10.59	100	5.321	ND	10.59	100
	10.697	0.802	19.71	92.51	10.697	1.147	19.01	89.27
	18.678	2.287	32.65	87.76	18.678	7.028	23.19	62.38
	32.292	14.928	34.59	53.77	32.292	19.979	24.51	38.13
	52.479	34.344	36.15	34.56	52.479	38.290	28.30	27.04

ND ; ความเข้มข้นน้อยกว่า 0.2 มิลลิกรัมต่อลิตร ไม่สามารถวิเคราะห์ผลได้

การนำข้อมูลทั้งหมดจากตารางที่ 4.5 ไปวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เป็นไอโซเทอมทั้งแบบ แลงมัวร์ และแบบฟรอนดลิช แสดงได้ดังในภาคผนวก ง ซึ่ง สรุปได้ว่า

พีเอช 4 และ 5 จากที่ซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินมีผลการดูดซับใกล้เคียงกับ ซิติกาเจลนั้น พบว่าตัวกลางทั้ง 2 แบบมีค่า R^2 ของไอโซเทอมแบบฟรอนดลิชสูงกว่าแบบแลงมัวร์ ซึ่งสรุปได้ว่าซิติกาเจลเป็นการดูดซับแบบกายภาพ ส่วนซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินที่ไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดให้มากกว่าซิติกาเจลได้เป็นเพราะที่พีเอชช่วงนี้ หมู่เอมีนมีความเป็นประจุบวกสูง (protonated) จึงไม่สามารถเกิดกระบวนการคีเลชันกับตะกั่วซึ่งมีประจุบวกได้ (Ghoul, Bacquet และ Morcellet, 2003) สำหรับที่พีเอช 6 ซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินมีค่า R^2 ของไอโซเทอมแบบแลงมัวร์สูงกว่าแบบฟรอนดลิช น่าจะเป็นการดูดซับทางเคมี ซึ่ง Ghoul, Bacquet และ Morcellet (2003) อธิบายว่าที่พีเอชสูงกว่า 5 หมู่เอมีนจะอยู่ในรูป Tertiary และ Secondary amines จึงสามารถเกิดปฏิกิริยากับโลหะได้ ส่วนซิติกาเจลมีค่า R^2 ของไอโซเทอมแบบฟรอนดลิชสูงกว่าแบบแลงมัวร์ น่าจะเป็นการดูดซับแบบกายภาพ สำหรับที่พีเอช 7 ซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินมีค่า R^2 ของไอโซเทอมแบบแลงมัวร์สูงกว่าแบบฟรอนดลิช น่าจะเป็นการดูดซับทางเคมี ส่วนซิติกาเจลมีค่า R^2 ของไอโซเทอมแบบฟรอนดลิชใกล้เคียงกับแบบแลงมัวร์ อย่างไรก็ตามคาดว่าเป็นการดูดซับแบบกายภาพมากกว่า ซึ่งค่าคงที่ของไอโซเทอมแต่ละแบบสรุปไว้ในภาคผนวก ง

จากที่ซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดได้มากกว่า ซิติกาเจลที่ความเข้มข้นเริ่มต้นต่ำ (น้อยกว่า 10 มิลลิกรัมต่อลิตร) ได้ดีที่สุดที่พีเอช 6 สามารถสรุปความสัมพันธ์เป็น ไอโซเทอมได้ดังรูปที่ 4.18

รูปที่ 4.18 แลงมัวร์ไอโซเทอมของซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินที่พีเอช 6

โดยมีสมการไอโซเทอมดังนี้คือ $Ce/(x/m) = (1/Q_m \cdot b) + (Ce/Q_m)$ ซึ่งเมื่อนำความสัมพันธ์มาหาค่า Q_m จะได้ $Q_m = 25.64$ มิลลิกรัมต่อกรัม และ $b = 0.169$ มิลลิกรัมต่อไมโครกรัม โดยจะได้ค่าคงที่สมดุล ($K = Q_m \cdot b$) เท่ากับ 4.33 มิลลิกรัมต่อมิลลิกรัม

- เมื่อ: Q_m คือ ปริมาณสารถูกดูดซับต่อปริมาณตัวดูดซับ ณ สภาวะสมดุล
 b คือ ค่าคงที่ของการดูดซับ ในหน่วย ลิตรของตัวดูดซับต่อมิลลิกรัมของสารถูกดูดซับ
 K คือ ค่าคงที่ของการดูดซับ ในหน่วย มิลลิตรของตัวดูดซับต่อมิลลิกรัมของสารถูกดูดซับ

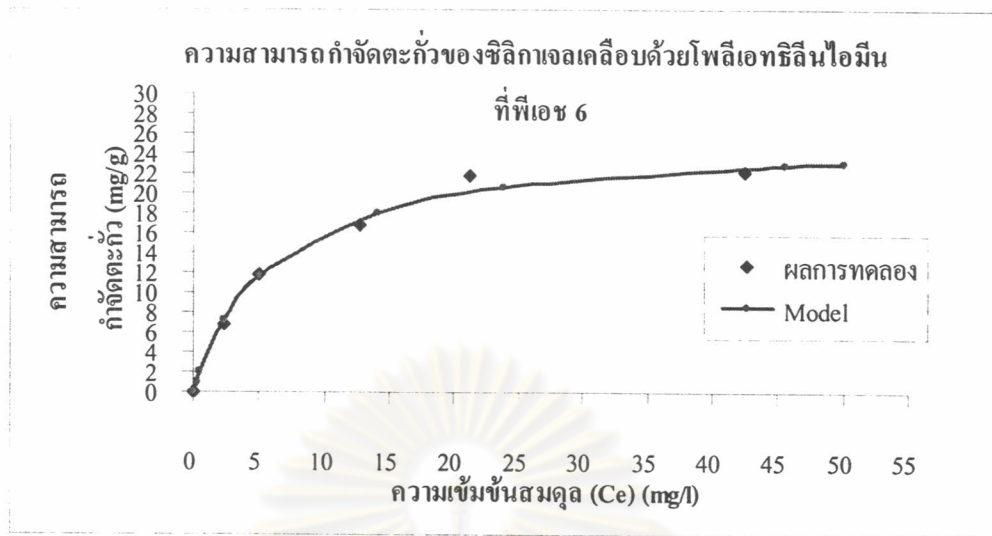
และผลการทดลองกับงานวิจัยอื่นสามารถสรุปได้ดังตารางดังนี้

ตารางที่ 4.6 รวบรวมข้อมูลค่าคงที่จากไอโซเทอมของงานวิจัยอื่น

งานวิจัย	ขนาดรูพรุนของซีลิกาที่ใช้เตรียม	พีเอช	ชนิดโลหะ	R^2	Q_m (มก./ก)	b (มล./ไมโครกรัม)	K (มล./มก.)
ผลการทดลอง	100 °A	6	Pb ²⁺	0.994	25.64	0.169	4.33
Ghoul, Bacquet และ Morcellet (2003)	150 °A	5-6	Pb ²⁺	0.975	82.64	0.034	2.80
	150 °A	5-6	Zn ²⁺	0.996	52.08	0.042	2.19
	150 °A	5-6	Ni ²⁺	0.996	28.25	0.015	0.43
	150 °A	5-6	Cd ²⁺	0.990	38.46	0.026	1.00

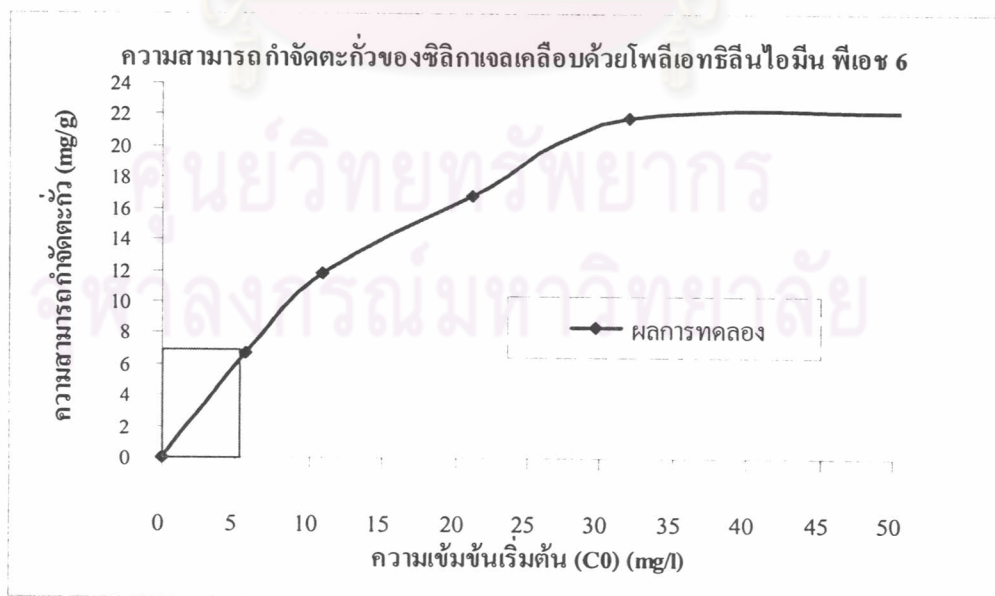
ซึ่งจากตาราง 4.6 เป็นเพียงการนำเสนอข้อมูลแต่ไม่สามารถเปรียบเทียบผลการทดลองได้ เนื่องจากวิธีการเตรียมตัวกลางและคุณสมบัติเฉพาะของซีลิกาเจลที่นำมาปรับปรุงต่างกัน

และเมื่อนำแบบจำลอง (Model) จากไอโซเทอมมาเทียบกับผลการทดลองจะได้ดังรูปที่ 4.19

รูปที่ 4.19 เปรียบเทียบผลการทดลองจริงกับแบบจำลองจากไอโซเทอม ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วของซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทธิลีนไอมิน กับความเข้มข้นสมดุล ที่พีเอช 6

จากรูปที่ 4.19 จะเห็นได้ว่าทั้งผลการทดลองจริงและจากแบบจำลอง กราฟช่วงแรกจะมีแนวโน้มใกล้เคียงกันมากและเป็นเส้นตรง นั่นคือความสัมพันธ์ที่ความเข้มข้นต่ำกว่าจุดแรกหรือความเข้มข้นเริ่มต้นต่ำกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร จะไปในทิศทางเดียวกับแบบจำลองและมีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง ซึ่งเมื่อนำผลการทดลองมาแสดงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นเริ่มต้นกับความสามารถในการกำจัดจะได้ดังรูปที่ 4.20

รูปที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วของซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทธิลีนไอมิน กับความเข้มข้นเริ่มต้น ที่พีเอช 6

จากรูปที่ 4.20 ก็จะเห็นได้ชัดว่าที่ความเข้มข้นต่ำกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง ซึ่งจากข้อมูลที่มีอยู่นี้ จะสามารถคาดการณ์ความสามารถในการกำจัดตะกั่วที่ความเข้มข้นเริ่มต้นน้อยกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ได้

4.2.3 การศึกษาผลของความแรงไอออนในน้ำ (Ionic strength) ที่มีต่อความสามารถในการดูดซับของซิติกาเจลเคลือบผิวด้วยโพลีเอทรีนไอมิน

จากการทดลองหาผลของปริมาณความแรงไอออนในน้ำ (Ionic strength) ต่อความสามารถในการดูดซับของซิติกาเจลที่เคลือบผิวด้วยโพลีเอทรีนไอมิน ได้ทำการทดลองที่ความเข้มข้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ที่พีเอช 4-6 โดยใช้ปริมาตรน้ำตัวอย่าง 100 มิลลิลิตรต่อตัวกลาง 0.05 กรัม ส่วนที่พีเอช 7 จะใช้ปริมาตรน้ำ 200 มิลลิลิตรต่อตัวกลาง 0.05 กรัม โดยปรับเปลี่ยนค่าปริมาณไอออนในน้ำเป็น 0.005, 0.010, 0.050 และ 0.100 โมลต่อลิตร ตามลำดับ เมื่อนำมาเขียนเป็นความสัมพันธ์จะได้ผลการทดลองดังรูปที่ 4.21 ซึ่งผลการทดลองแสดงไว้ในภาคผนวก จ

รูปที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการกำจัดตะกั่วของซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน กับพีเอชที่ปริมาณไอออนในน้ำต่างๆ

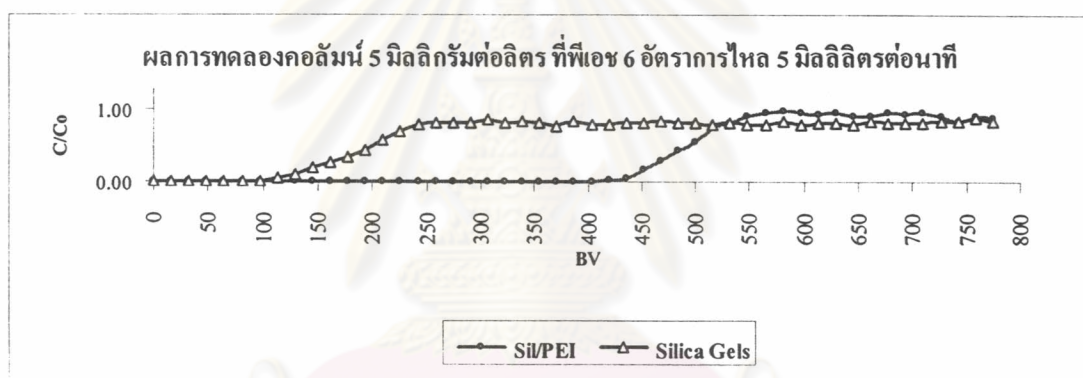
จากผลการทดลองในรูปที่ 4.21 พบว่าในช่วงความเข้มข้นเริ่มต้นต่ำที่สุดในการทดลอง (5 มิลลิกรัมต่อลิตร) ปริมาณไอออนไม่มีผลต่อความสามารถในการกำจัดตะกั่ว

4.3 ผลการทดลองแบบคอลัมน์ (Column)

4.3.1 การศึกษาความสามารถในการดูดซับตะกั่วด้วยซิลิกาเจลที่เคลือบผิวด้วยโพลีเอทรีนไอมิน โดยการทดลองแบบคอลัมน์ (Column)

การทดลองในส่วนนี้ใช้คอลัมน์พลาสติก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายใน 6 มิลลิเมตร ความยาว 11 เซนติเมตร ปริมาณตัวกลาง 1.5 กรัม ปริมาตรคอลัมน์ 3.1 มิลลิลิตร ทำการทดลองที่ความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอช 6 โดยทดลองที่อัตราการไหล 5 มิลลิลิตรต่อนาที และ 10 มิลลิลิตรต่อนาที ซึ่งผลการทดลองแสดงไว้ในภาคผนวก ฉ

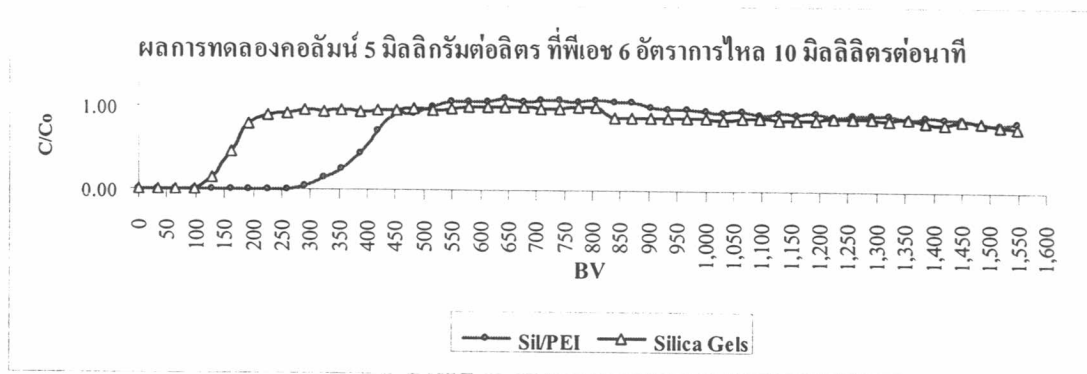
การทดลองที่อัตราการไหล 5 มิลลิลิตรต่อนาที จะสามารถนำผลการทดลองที่ได้มาหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความเข้มข้นของตะกั่วที่ออกจากคอลัมน์ต่อความเข้มข้นตะกั่วที่เข้าคอลัมน์ (C/C_0) กับปริมาณน้ำเสียที่ไหลผ่านคอลัมน์ (Bed Volume) ซึ่งได้ผลการทดลองดังรูปที่ 4.22

รูปที่ 4.22 ผลการทดลองแบบคอลัมน์ ความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอช 6 อัตราการไหล 5 มิลลิลิตรต่อนาที

จากรูปที่ 4.22 ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน (Si/PEI) จะถึงจุดที่ตัวกลางหมดอำนาจในการดูดซับ ที่ปริมาณน้ำไหลผ่าน (Bed Volume) เท่ากับ 548.4 ส่วนซิลิกาเจล (Silica Gels) จะถึงจุดที่ตัวกลางหมดอำนาจในการดูดซับที่ปริมาณน้ำไหลผ่าน (Bed Volume) เท่ากับ 258.1

การทดลองที่อัตราการไหล 10 มิลลิลิตรต่อนาที จะสามารถนำผลการทดลองที่ได้มาหาความสัมพันธ์ระหว่าง ความเข้มข้นของตะกั่วที่ออกจากคอลัมน์ต่อความเข้มข้นตะกั่วที่เข้าคอลัมน์ (C/C_0) กับปริมาณน้ำเสียที่ไหลผ่านคอลัมน์ (Bed Volume) ซึ่งได้ผลการทดลองดังรูปที่ 4.23

รูปที่ 4.23 ผลการทดลองแบบคอลัมน์ ความเข้มข้นเริ่มต้น 5 มิลลิกรัมต่อลิตร พีเอช 6 อัตราการไหล 10 มิลลิลิตรต่อนาที

จากรูปที่ 4.23 ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมิน จะถึงจุดที่ตัวกลางหมดอำนาจในการดูดซับที่ปริมาตรน้ำไหลผ่าน (Bed Volume) เท่ากับ 516.1 ส่วนซิลิกาเจลจะถึงจุดที่ตัวกลางหมดอำนาจในการดูดซับที่ปริมาตรน้ำไหลผ่าน (Bed Volume) เท่ากับ 225.8

เมื่อนำผลการทดลองจากคอลัมน์มาคำนวณพื้นที่เหนือกราฟเพื่อหาความสามารถในการกำจัดตะกั่วจะสามารถแสดงค่าดังตาราง 4.7

ตารางที่ 4.7 ความสามารถในการกำจัดตะกั่วของคอลัมน์

ตัวกลาง	อัตราการไหล	ปริมาตรน้ำเสีย	ความสามารถดูดซับตะกั่วของตัวกลางทั้งหมดในคอลัมน์ (คำนวณจากพื้นที่เหนือกราฟ)	ความสามารถดูดซับตะกั่วของตัวกลาง
	(มล. / นาที)	(BV)	(มก./ 1.5 ก)	(มก./ ก)
ตัวกลาง Sil/PEI	5	548.4	8.46	5.64
	10	516.1	8.11	5.41
ซิลิกาเจล	5	258.1	2.87	1.91
	10	225.8	2.91	1.94

เมื่อทำการเปรียบเทียบผลจากการทดลองแบบคอลัมน์ พบว่าซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินมีความสามารถในการกำจัดมากกว่าซิลิกาเจลอย่างชัดเจน โดยเมื่อเปรียบเทียบผลของอัตราการไหลต่อความสามารถดูดซับของตัวกลาง ที่อัตราการไหล 5 มิลลิลิตรต่อนาที และอัตราการไหล 10 มิลลิลิตรต่อนาที ซึ่งคำนวณหาความสามารถในการดูดซับไว้ในตารางที่ 4.7 พบว่าความสามารถในการดูดซับของตัวกลางแต่ละชนิด ยังคงใกล้เคียงค่าเดิมเมื่อปรับเปลี่ยนอัตราการไหลไปจากเดิม นั่นคืออัตราการไหลที่ใช้ในการทดลอง 2 ค่านี้ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการกำจัดตะกั่ว

เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการกำจัดที่คำนวณได้จากคอลัมน์เปรียบเทียบกับ การทดลองแบบเบตซ์จะสามารถสรุปได้ดังตารางดังนี้

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบความสามารถในการกำจัดตะกั่วของการทดลองแบบคอลัมน์กับการทดลองแบบเบตซ์

ตัวกลาง	คอลัมน์ มีความสามารถ กำจัดตะกั่ว (มก./ ก)		เบตซ์ มีความสามารถ กำจัดตะกั่ว (ข้อมูลจากความสามารถ แบบเบตซ์ 5 มก/ล ทีเอช 6) (มก./ ก)	ความแตกต่าง ประสิทธิภาพการกำจัดของคอลัมน์ เมื่อเทียบกับเบตซ์ (ร้อยละ)	
	5 (มล./นาที่)	10 (มล./นาที่)		5 (มล./นาที่)	10 (มล./นาที่)
ตัวกลาง Si/PEI	5.64	5.41	6.72	< 16.07%	< 19.49%
ซิลิกาเจล	1.91	1.94	3.02	< 36.75%	< 35.76%

จากผลการคำนวณในตารางที่ 4.8 จะพบว่าเมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการกำจัดตะกั่วของการทดลองแบบเบตซ์และแบบคอลัมน์ พบว่าความสามารถในการกำจัดของคอลัมน์จะน้อยกว่าแบบเบตซ์ โดยซิลิกาเจลจะมีความสามารถในการกำจัดลดลงจากแบบเบตซ์มากกว่าซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมิน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในสภาวะการทดลองภายใต้ขีดจำกัดเดียวกันซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมิน มีความสามารถในการดูดซับได้ดีกว่าซิลิกาเจลอย่างชัดเจน

4.4 การวิเคราะห์คุณสมบัติของตัวกลาง

4.4.1 การหาปริมาณไนโตรเจนบนตัวกลาง (Punyapalakul Patiparn, 2004)

จากที่งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองเคลือบสารโพลีเอทิลีนไอมินลงไปบนตัวกลาง ซึ่งสารนี้เป็นสารอินทรีย์โพลีเมอร์ ซึ่งมีหมู่เอมีนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีบทบาทในการยึดจับกับโลหะ ดังนั้นการหาปริมาณไนโตรเจนบนตัวกลางจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะสามารถนำมาใช้วิเคราะห์เพื่อเป็นตัวแทนในการศึกษาผลการทดลองเคลือบสารโพลีเอทิลีนไอมินได้

การทดลองหาปริมาณไนโตรเจนในตัวกลาง จะใช้หลักการย่อยตัวกลางในสถานะเบส เพื่อให้ไนโตรเจนที่ออกมาอยู่ในรูปที่ไม่ระเหยไปกับอากาศ โดยจะใช้ $K_2S_2O_8$ ช่วยในการย่อยและใช้ NaOH เป็นสารละลายเบสเพื่อจับไนโตรเจนไว้ในสารละลาย และทำการวัดปริมาณไนโตรเจนโดยใช้เครื่อง UV โดยมีขั้นตอนการทำการทดลองและผลการตรวจวัดแสดงไว้ในภาคผนวก ข

การนำตัวกลางแต่ละแบบมาหาปริมาณไนโตรเจนจะใช้ตัวกลางละ 50 มิลลิกรัม ซึ่งตัวกลางที่นำมาวิเคราะห์มี 2 ประเภทคือ

1. ตัวกลางที่ยังไม่ได้ใช้กำจัด ได้แก่

- ซิลิกาเจล (Silica Gels)
- ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินด้วยอัตราส่วนร้อยละ 2 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอล (Si/PEI 2%w/v)
- ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินด้วยอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอล (Si/PEI 5%w/v)
- ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินด้วยอัตราส่วนร้อยละ 10 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอล (Si/PEI 10%w/v)

2. ตัวกลางที่ใช้กำจัดแล้ว ได้แก่

- ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินด้วยอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอล (Si/PEI 5%w/v) จากการทดลองแบบคอลัมน์อัตราการไหล 5 มิลลิลิตรต่อนาที
- ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินด้วยอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอล (Si/PEI 5%w/v) จากการทดลองแบบคอลัมน์อัตราการไหล 10 มิลลิลิตรต่อนาที
- ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินด้วยอัตราส่วนร้อยละ 5 โดยน้ำหนักต่อปริมาณของสารละลายโพลีเอทิลีนไอมินในเมทานอล (Si/PEI 5%w/v) จากการทดลองแบบซีพีเอส 6

ซึ่งจากการย่อยตัวกลางและนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่อง UV จะมีผลการทดลองดังแสดงในภาคผนวก ข และเมื่อนำมาวิเคราะห์ผลสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ปริมาณไนโตรเจนจากการย่อยตัวกลางด้วยเครื่อง UV

ตัวอย่างที่ยังไม่ใช้กำจัด	ความเข้มข้น N ที่ได้จากเครื่อง UV (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ความเข้มข้น N (มิลลิกรัม)
ซิติกาเจล	0.479	0.02
ตัวกลาง SiI/PEI 2%w/v	3.173	0.16
ตัวกลาง SiI/PEI 5%w/v	11.265	0.56
ตัวกลาง SiI/PEI 10%w/v	15.191	0.76
ตัวอย่างที่ใช้กำจัดแล้ว	ความเข้มข้น N ที่ได้จากเครื่อง UV (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ความเข้มข้น N (มิลลิกรัม)
ตัวกลาง SiI/PEI 5%w/v จากคอลัมน์ 5 มิลลิลิตรต่อนาที	11.853	0.59
ตัวกลาง SiI/PEI 5%w/v จากคอลัมน์ 10 มิลลิลิตรต่อนาที	11.407	0.57
ตัวกลาง SiI/PEI 5%w/v จากเบตซ์	10.356	0.52

จากผลการทดลองที่ได้ในตารางที่ 4.9 ในช่องคอลัมน์ที่สอง เป็นค่าที่วัดได้หลังจากย่อยตัวกลางแล้วนำตัวอย่างมาทำการปรับเปลี่ยนพีเอช และทำการเจือจางจนสามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่อง UV ได้ ซึ่งหลังจากคำนวณกลับมาในรูปของมิลลิกรัมของไนโตรเจนที่มีอยู่ในตัวอย่างที่ทำการวัดจะแสดงได้ดังช่องสาม ซึ่งค่าที่วิเคราะห์ออกมาได้นี้จะต้องนำมาคำนวณอีกเพื่อหาค่าปริมาณไนโตรเจนที่มีอยู่จริงในตัวกลางทั้งหมดที่ถูกย่อย ซึ่งก่อนที่จะปรับพีเอชและเจือจางได้นำตัวอย่างมาปริมาณ 25 มิลลิลิตร จากทั้งหมด 60 มิลลิลิตร ดังนั้นจึงต้องแปลงค่ากลับโดยสามารถคำนวณได้ดังนี้

$$TN \text{ (mg/g)} = (a \times (60/25)) / b$$

เมื่อ : a = ค่าที่อ่านได้จากเครื่อง UV (มิลลิกรัม)

b = ปริมาณตัวกลาง (กรัม)

และจากข้อมูลที่ได้ในตารางที่ 4.9 สามารถนำมาสรุปเป็นค่าปริมาณไนโตรเจนที่มีใน
ตัวกลางเป็นมิลลิกรัมต่อตัวกลาง 1 กรัม ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ปริมาณไนโตรเจนที่มีในตัวกลางแต่ละชนิด

ตัวอย่างที่ยังไม่ใช้กำจัด	ปริมาณไนโตรเจนต่อตัวกลาง (มก./ก)
ซิติกาเจล	1.15
ตัวกลาง Si/PEI2%w/v	7.63
ตัวกลาง Si/PEI5%w/v	27.02
ตัวกลาง Si/PEI10%w/v	36.48
ตัวอย่างที่ใช้กำจัดแล้ว	ปริมาณไนโตรเจนต่อตัวกลาง (มก./ก)
ตัวกลาง Si/PEI 5%w/v จากคอลัมน์ 5 มิลลิลิตรต่อนาที	28.46
ตัวกลาง Si/PEI 5%w/v จากคอลัมน์ 10 มิลลิลิตรต่อนาที	27.36
ตัวกลาง Si/PEI 5%w/v จากเบตซ์	24.86

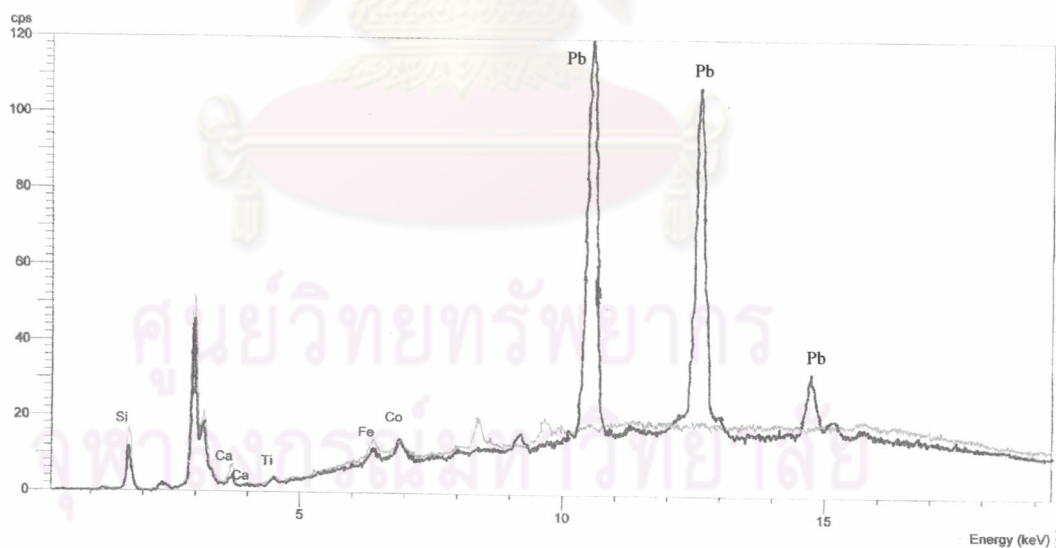
จากตารางที่ 4.10 พบว่าปริมาณไนโตรเจนในตัวกลางจะเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราส่วนการเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนเพิ่มขึ้น และเมื่อนำซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินที่นำไปใช้ในการทดลองแล้วมาวิเคราะห์หาปริมาณไนโตรเจนซ้ำอีกพบว่า การนำไปใช้ทดลองกับคอลัมน์ด้วยอัตราการไหล 5 มิลลิลิตรต่อนาที และ 10 มิลลิลิตรต่อนาที มีค่าใกล้เคียงกันกับตัวกลางที่ยังไม่ได้ใช้ทดลองแสดงว่าไม่มีการละลายของไนโตรเจนออกมา ส่วนที่มีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (ประมาณร้อยละ 1.24 - 5.32) อาจเป็นเพราะความคลาดเคลื่อนจากการทดลอง หรืออาจเป็นเพราะเมื่อตัวกลางอยู่ในคอลัมน์น้ำเสียสังเคราะห์ที่ไหลผ่านมีอาจมีปริมาณไนโตรเจนอยู่ด้วยส่วนหนึ่ง หรืออาจมาจากการเติมกรดไนตริกช่วยปรับพีเอช ซึ่งสามารถสะสมหรือดูดซับไว้กับตัวกลางได้จึงทำให้ปริมาณไนโตรเจนเพิ่มขึ้น

ส่วนซิติกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินที่นำไปใช้กับการทดลองแบบเบตซ์แล้วนำมาวิเคราะห์หาปริมาณไนโตรเจนปรากฏว่ามีค่าปริมาณไนโตรเจนลดลงเล็กน้อย ซึ่งเมื่อเทียบกับตัวกลางที่ยังไม่ได้นำมาใช้ทดลองพบว่าปริมาณไนโตรเจนลดลงร้อยละ 7.99

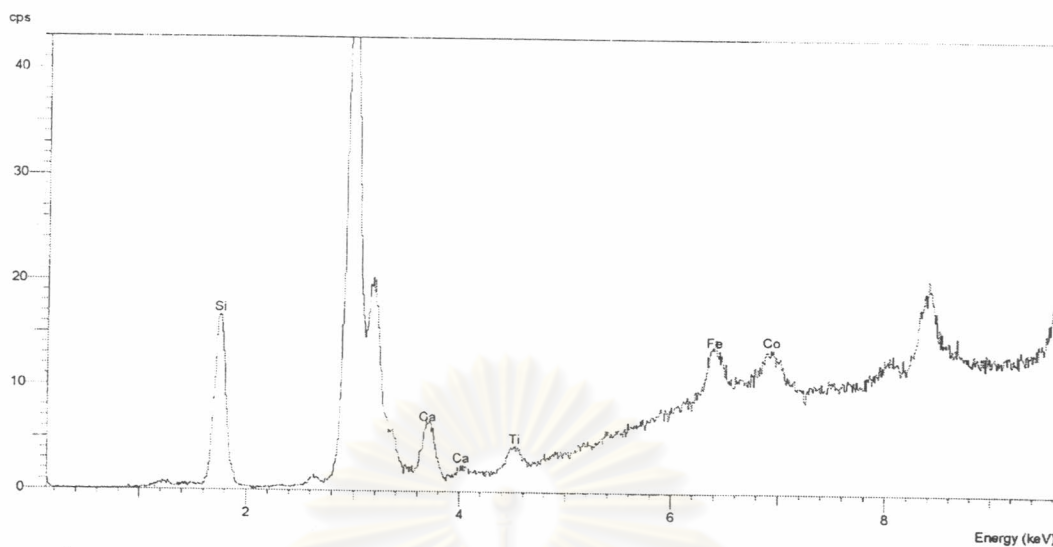
4.4.2 การวิเคราะห์หาตะกั่วบนซิลิกาเจลที่เคลือบโพลีเอทรีลีนไอมินที่ผ่านการดูดซับตะกั่วมาแล้ว

จากที่ผลการทดลองดูดซับตะกั่วโดยใช้ซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมิน พบว่าสามารถกำจัดปริมาณตะกั่วออกจากน้ำเสียสังเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงได้นำซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมินก่อนทำการทดลอง และซิลิกาเจลที่เคลือบโพลีเอทรีลีนไอมินหลังทำการทดลองดูดซับตะกั่วมาวิเคราะห์หาตะกั่ว โดยการวิเคราะห์จะใช้เครื่อง XRF ซึ่งเป็นเครื่องมือที่วิเคราะห์ลักษณะของตัวกลางแสดงผลออกมาเป็นพีคของโลหะแต่ละชนิดที่ตรวจพบในตัวกลาง โดยอาศัยหลักการประเมินผลจากระดับพลังงานของอะตอมโลหะแต่ละชนิดที่มีอยู่ในตัวกลาง ซึ่งจะมีพลังงานเฉพาะของแต่ละตัว จากนั้นประเมินผลออกมาเป็นลักษณะพีคของโลหะ

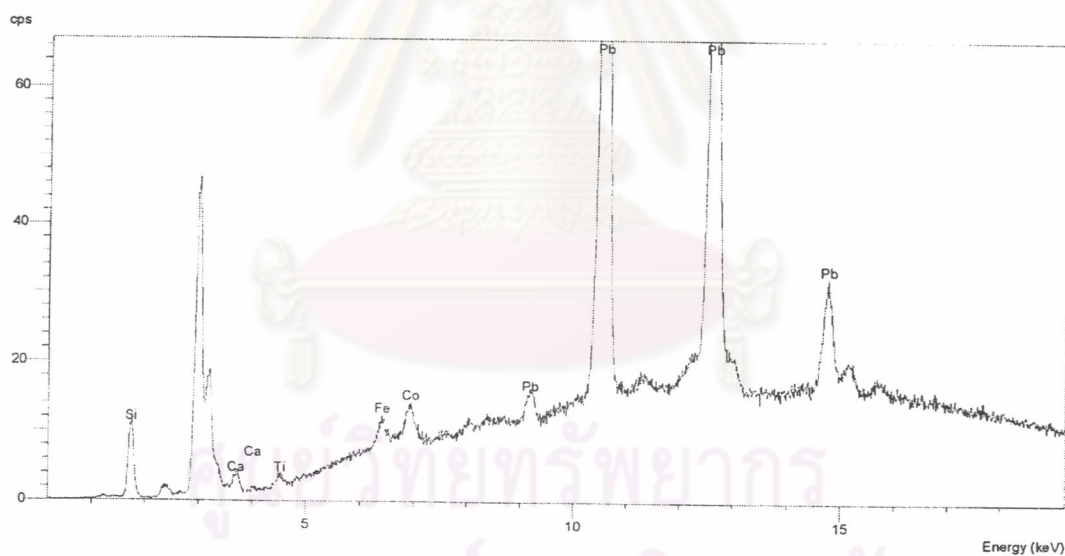
และจากผลการวิเคราะห์จะมีลักษณะรูปกราฟแสดงในภาคผนวก ญ โดยผลการวิเคราะห์ของซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมินที่ยังไม่นำไปดูดซับตะกั่ว กับซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมินหลังดูดซับตะกั่วแล้ว เปรียบเทียบกันดังแสดงได้ในรูปที่ 4.24 ซึ่งจะเห็นว่าซิลิกาเจลที่เคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมินที่ยังไม่นำไปดูดซับตะกั่ว (เส้นกราฟสีแดง) จะไม่มีพีคของตะกั่ว ส่วนซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมินหลังดูดซับตะกั่วแล้ว (เส้นกราฟสีน้ำเงิน) จะแสดงพีคของตะกั่วอย่างชัดเจน

รูปที่ 4.24 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ของซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมินที่ยังไม่ใช้ทดลองกับซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีลีนไอมินที่ทดลองดูดซับตะกั่วแล้ว

รูปที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ของซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีน ไอมีนที่ยังไม่ใช้คูชับตะกั่ว

รูปที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์ของซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีน ไอมีน ใช้คูชับตะกั่วแล้ว

4.4.3 การวิเคราะห์หาลักษณะประจุบนพื้นผิวของตัวกลาง (Surface charge density)

(Punyapalakul Patiparn, 2004)

เป็นการนำตัวกลางมาศึกษาลักษณะของค่าประจุบนตัวกลางในช่วงพีเอชต่างๆ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังแสดงรายละเอียดในภาคผนวก ฉ และสามารถคำนวณค่าประจุได้จากสมการดังนี้

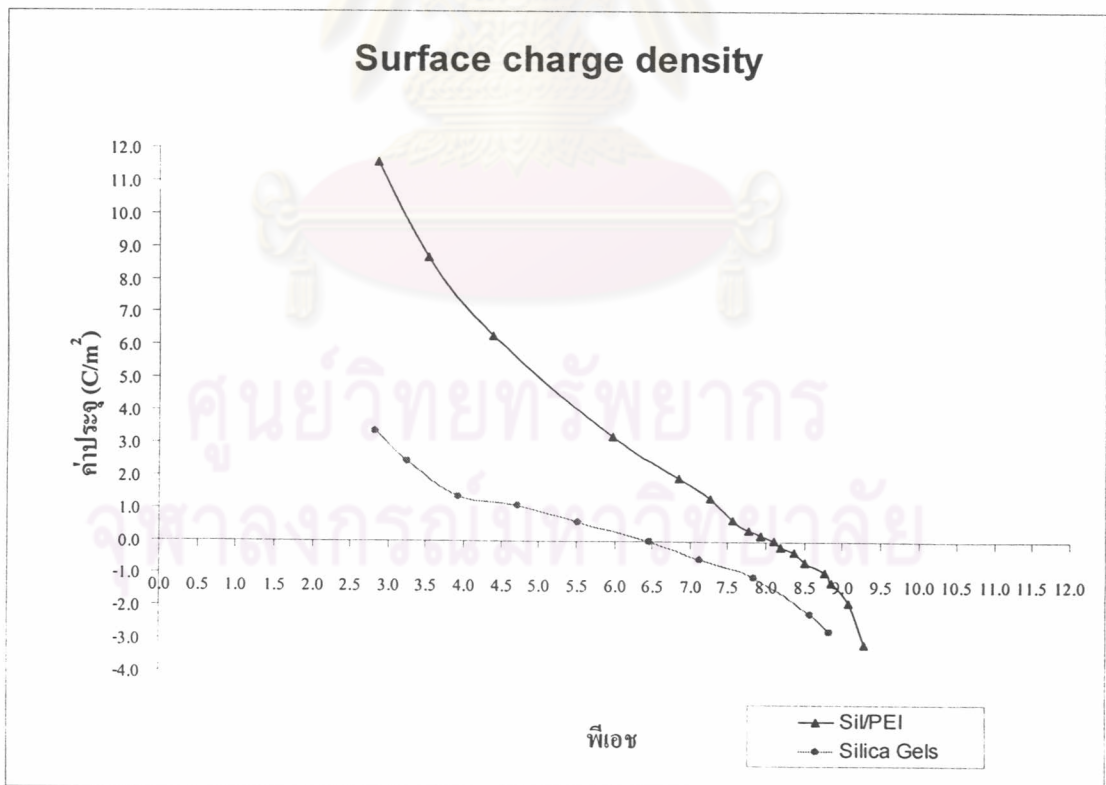
$$\text{ความหนาแน่นประจุ}(C/m^2) = \{ [HCl] - [NaOH] - [H^+] + [OH^-] \} \times (96500 / (w \times A))$$

เมื่อ C/m^2 = หน่วยของความหนาแน่นประจุเป็น คูลอมต่อตารางเมตร

w = น้ำหนักตัวกลาง(กรัม)

A = พื้นที่ผิวของตัวกลาง(ตารางเมตร/กรัม)

จากการนำซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทรีนไอมินและซิลิกาเจลก่อนเคลือบมาทำการทดลองหาค่าประจุเปรียบเทียบกัน โดยใช้ความแรงไอออน $I = 0.002$ โมลต่อลิตร ซึ่งแสดงผลได้ดังรูปที่ 4.27

รูปที่ 4.27 ลักษณะประจุบนพื้นผิวตัวกลาง

จากผลการทดลองในรูปที่ 4.27 พบว่าซิลิกาเจลเคลือบด้วยโพลีเอทิลีนไอมินมีค่า pH_{pzc} ประมาณ 8.1 ซึ่งพบว่าเมื่อเคลือบตัวกลางด้วยโพลีเอทิลีนไอมินแล้วจะทำให้ค่า pH_{pzc} มีค่าเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ พบว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรวมตัวของคอลลอยด์ของ SiO₂ กับสารโพลีเอทิลีนไอมิน (PEI-SiO₂) มีค่า pH_{pzc} = 9.75 ซึ่งเป็นพีเอชที่สามารถรวมกลุ่มของ SiO₂ ได้ดีที่สุด (Smay และคณะ, 2002)

ซิลิกาเจลก่อนเคลือบมีค่า pH_{pzc} ประมาณ 6.4 โดยซิลิกาเจลที่ใช้เป็น : Silica gels 100A°(0.063-0.020 mm) for column chromatography บริษัท MERCK ผลของค่า pH_{pzc} ของซิลิกาเจลที่ใช้ในการทดลองนี้ อาจแตกต่างจากข้อมูลของซิลิกา (SiO₂) ที่เคยเห็น (pH_{pzc} ประมาณ 2) แต่นั่นเป็นเพียงข้อมูลของ amorphous silica ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคอลลอยด์ในน้ำหรือองค์ประกอบในดิน เป็นซิลิกาที่สามารถละลายน้ำได้ นอกจากนี้ซิลิกาที่เกิดในธรรมชาติมีหลายรูป โดยแต่ละรูปแบบจะมีลักษณะโครงสร้างการจับตัวซิลิกอนกับออกซิเจน ภายในผลึกที่แตกต่างกัน เช่น Quartz Chalcedony และ Tridymite เป็นต้น โดย Quartz มี pH_{pzc} ประมาณ 3 ซึ่งค่า pH_{pzc} แตกต่างกันจะขึ้นกับแหล่งที่มาและสารตั้งต้น

ซิลิกาเจลจะแตกต่างจากซิลิกา คือเป็นชื่อที่ใช้เรียกของแข็งที่เตรียมมาจาก silicic acid ซึ่งเป็นองค์ประกอบโดยเฉลี่ย (average composition) ของ H₂SiO₃ (เมื่อ silicic acid อยู่ในรูปของ Hydrus forms และ Quartz อยู่ในรูปของ dehydrated forms) ซึ่งการเตรียมซิลิกาเจลมีหลายรูปแบบ แต่ละแบบมีลักษณะเฉพาะจากขั้นตอนการผลิต มีคุณสมบัติทางกายภาพที่แตกต่างกัน (Iler, 1979) อาจมีการปรับปรุงคุณสมบัติโดยเฉพาะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่นำไปใช้งาน ซึ่งคาดว่าเป็นสาเหตุทำให้ค่า pH_{pzc} มีค่าหลากหลาย